

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Рівень вищої освіти – *(перший (бакалаврський) рівень)*

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: А2 Дошкільна освіта

Галузь знань: А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «26» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інноваційні технології в роботі з дітьми дошкільного віку
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Захарасевич Наталія Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380684243004
E-mail викладача	nataliia.zakharasevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні (семінарські), самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації за розкладом
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Актуальність дисципліни зумовлена сучасними тенденціями розвитку дошкільної освіти: оновлюється зміст, розробляються нові програми, складається нова система взаємодії дошкільних закладів із зовнішнім освітнім середовищем. Даний курс впроваджується задля ознайомлення студентів 2-го курсу із методиками та новітніми методами, які впроваджуються в сучасній Україні та зарубіжжям. Зокрема, зорієнтований на підготовку студентів до інноваційної діяльності під час проходження педагогічної практики у групах раннього та дошкільного віку та використання навичок у майбутній професійній діяльності.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні системи знань майбутніх педагогів про інноваційні технології та уміння впроваджувати їх у процесі розвитку дітей дошкільного віку у сучасних ЗДО. Ціль розвивати мотиваційно-ціннісне ставлення студентів до педагогічних інновацій, сформувати у майбутніх педагогів уміння ефективно використовувати інноваційні технології минулого та їх елементи у роботі з дітьми дошкільного віку, вміти та аналізувати узагальнення набутого практичного досвіду у закладах дошкільної освіти.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Компетентності Загальні компетентності КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Спеціальні (фахові компетентності) КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.	

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання

ПР-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
III	Дошкільна освіта	другий	вибіркового

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Інноваційний простір дошкільної освіти Мета і завдання дисципліни. Інноваційний потенціал дошкільної освіти. Принципи моделювання інноваційного середовища ЗДО. Законодавче забезпечення інноваційної освітньої діяльності.	2	2	8

Тема 2. Системні інноваційні педагогічні технології. Педагогічна технологія М. Монтессорі. Національний дитячий садок Софії Русової. Ознайомлювати студентів із специфікою системних педагогічних технологій. Формувати уявлення про основні поняття технології М.Монтессорі. Розвивати уміння і навички використання Монтессорі-матеріалів у сучасних ЗДО. Ознайомити студентів з особливостями життєвого і творчого шляху видатного педагога, засновниці першого дитячого садка в Україні - С.Русової; формувати уявлення про принципи організації національного дитячого садка; розвивати уміння застосовувати досвід педагогині у сучасному дитячому садку.	2	4	10
Тема 3. Модульні та локальні педагогічні технології. Поглибити і систематизувати знання студентів про модульні педагогічні технології. Ознайомити з методиками раннього розвитку М.Зайцева, Г.Домана. Розвивати педагогічні уміння і навички, логічне мислення. Наукові шоу для дітей вікової групи 5–7 років	2	4	10
Тема 4. Педагогічні погляди Масару Ібука, Р. Штейнера, С. Френе, Ж.-О. Декролі. Продовжувати ознайомлення студентів з особливостями системних педагогічних технологій. Сформувати уявлення про Вальдорфську педагогіку, технології П. Петерсена, С. Френе, Ж.-О. Декролі. Розвивати уміння адаптувати досвід минулого у сучасних умовах. Формувати пізнавальні інтереси студентів. Ознайомити з методикою раннього розвитку Масару Ібуки. Розвивати педагогічні уміння і навички, логічне мислення.	2	2	12
Тема 5. STREAM-освіта для дошкільників: особливості організації освітнього процесу. Визначити суть та основні завдання STEM-освіти. Виділити структуру програми К. Крутій «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт»	2	4	10
Тема 6. Інноваційні методи роботи вихователя з батьками дітей дошкільного віку. Виділити принципи організації співпраці вихователя з батьками; форми і засоби педагогічного просвітництва батьків. Особливості організації майстер-класів; психологічних тренінгів; «Родинне дерево»; днів довіри.	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf Максимальна оцінка – 100 балів (вага оцінок за практичні заняття – 45 балів, за самостійна робота – 5 балів, залік – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення КНУ про неформальну освіту) як КСР.
Вимоги до письмових робіт	Усі види письмових робіт оцінюються в 100-бальній системі, вага оцінки змінюється залежно від виду роботи. Після всіх лекційних і практичних занять проводиться контроль самостійної роботи (в кінці семестру) для студентів денної форми навчання. КСР може проводитися у двох формах - проходження онлайн-курсу на сервісах Прометеус, Coursera або EdEra чи проходження тестування. Студент самостійно обирає форму, в якій буде здійснюватися КСР. Оцінювання КСР в 100-бальній системі, вага оцінки – 5 балів.
Семінарські заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття та виконання практичних завдань та завдань запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 100 б. Вага оцінки за всі практичні заняття – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдене тестування.
Підсумковий контроль	<i>Форма контролю – залік</i> <i>форма здачі – комбінована</i>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи

Виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).

- Положення про запобігання академічному плагиату (нова редакція).

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

- Положення про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf

- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:
<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Пропуски занять (відпрацювання) Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують: Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти- <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-tapovedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf> ; ПОЛОЖЕННЯ про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника ; Виконання завдання пізніше встановленого терміну Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання - Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) Ознайомитися із положенням можна за адресою:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja>

Невідповідна поведінка під час заняття Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти» Ознайомитися із положенням можна за адресою:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Неформальна освіта

Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)» Ознайомитися з положеннями можна за адресою: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти) : нова редакція / наук. кер. Т.О. Піроженко; авт. кол.: О.М. Байєр, О.К. Безсонова, Н.В. Гавриш та ін. Київ, 2021. 37 с. URL : [Базовий компонент дошкільної освіти в Україні | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](https://mon.gov.ua)

2. Воробйова, Л. В. Творча співпраця Х. Паркхерст та М. Монтессорі у розвитку експериментальної педагогіки на початку ХХ ст. [Текст] Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Педагогіка. Соціальна робота / голов. ред. І.В. Козубовська. – Ужгород : Говерла, 2018. – Вип. 2 (43). – С. 58-62.

3. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>

4. Кудрявцева О. А. Компоненти та показники сформованості готовності майбутніх бакалаврів дошкільної освіти до інноваційної діяльності з дітьми раннього віку. Інноваційна педагогіка. 2022. Вип. 46. С. 122–126.

5. Лисенко Н. В. Сучасна дошкільна освіта: шлях від традицій до інновацій. Освітній простір України: науковий журнал. Івано-Франківськ, 2018. Вип. 12. С. 178-185.

6. Маричева О.Б., «STREAM-освіта в дошкільному закладі. Система роботи з формування у дітей інженерного мислення». Навчально-методичний посібник. Вінниця: ММК, 2017. 47с.

7. Чупахіна С.В., Кирста Н.Р., Захарасевич Н.В. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі: особливості використання технології Lego. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. 2022. Випуск. 37. С. 181-193

8. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник / упорядник О.Рома – The LEGO Foundation, 2018 - 32 с.
9. Natalia Zakharasevych. Problems of socialization of the individual in modern society according to the research of Maria Montessori // Contemporary Trends of Improving Quality of Pedagogical Activity in the Context of Educational Modernization Process. Monograph. Katowice: Faculty of Architecture. Series of monographs: Civil Engineering and Applied Arts University of Technology, 2022; P. 44-54. ISBN 978-83-963977-7-5 DOI:10.54264/M009, http://www.wydawnictwo.wst.pl/oferta_wydawnicza_-_dostp_otwarty_oraz_zakup_publicacji/wydawnictwa
10. STEM-освіта: науково-теоретичні аспекти, досвід впровадження, перспективи розвитку: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (21 квітня 2021 р., м. Луцьк) / укладачі: Н. А. Поліщук, В. В. Камінська. Луцьк: Волинський ІІПО, 2021. 208 с.
11. STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт : Альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дошкільників / авторський колектив; наук. керівник Крутій К. – Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2019. 146с.

Викладач кандидат педагогічних наук, доцент Наталія ЗАХАРАСЕВИЧ